

הדלקת נרות 17:01
צאת השבת 18:14
ר"ת 18:45

שיר ליום השבת

כשבני ישראל הביאו את נדבתם לבניית משכן, הם הביאו למשכן את עצמם. הם צרפו את לבם לנדבה שהביאו.
וכבר פרש **הש"ך** את הפסוק בתחילת ספר ויקרא: "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם" - אם מקריב האדם את ה"מכם", את עצמו, את נפשו - הרי זה "קרבן לה'". אבל אם הוא מקריב "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן" - הרי זה רק "קרבנכם" ואין זה "קרבן לה'".
שלמות מעשה ההקדשה לה' היא רק כשהאדם מצרף את לבו לנדבה או לקרבן.

"אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון, עמודיו עשה כסף רפידתו זהב מרכבו ארגמן תוכו כצוף אהבה מבנות ירושלים", כך נאמר בשיר השירים. כוונת הפסוק להדגיש כי שלמה לא רק שהביא זהב, כסף וארגמן, אלא העיקר - "תוכו" - היה "רצוף אהבה". הוא הביא את לבו, את אהבתו לבורא, למלאכת הקודש.
בפרשת בראשית נאמר: "והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן". מבאר **האדמו"ר מגור** שהבל הביא, יחד עם מנחתו, את "גם הוא" - הוא צרף למנחתו את עצמו, לבו ונפשו, ולכן זכה לכך ש"ישמע ה' אל הבל ואל מנחתו".
לעומת זאת אצל קין נאמר באופן סתמי "ויבא קין מפרי האדמה" - כשמנחה באה בצורה שכזאת ה' לא שועה, ולא מקבלה.

כך הם גם פני הדברים בתפילתו של אדם. רק אם הוא מגיע לתפילה עם לבו, עם כוונות וכובד ראש, הרי היא עולה ומתקבלת ברצון כקרבן לפני ה'.
כשמתקיים "הביא גם הוא" והאדם "מביא את עצמו" לתפילה - או אז, "ישע ה'".
לתפילה יש לבוא לא רק עם הגוף; יש לבוא עם הנשמה!

ה"כלי יקר" מבאר את הצורך בשני מזבחות - החיצוני והפנימי:
כי המזבח החיצוני מכפר על הגוף; והפנימי, מזבח הקטורת, מכפר על הנשמה.
הבה נשים לבנו לגשת לתפילה עם לב, עם כוונה שלמה, כדי שתעלה לרצון לפני אדון כל.

(יחי ראובן)

מאורה של הפרשה

"כל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה בלבו כל אשר נשאו לבו"

לא נאמר "וכל איש חכם לב" עם ו', אלא "כל אשר נשאו לבו".
אומר **ה'חפץ חיים**: אתה יודע למי נתן הקב"ה חכמה? "כל אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה לעשות אותה". הקב"ה לא הצביע בתורתו על מישהו מיוחד, אלא כל מי שזכה למעלה של "נשאו לבו" - יהיה מי שיהיה - הצטרף.
אותו אחד ש"נשאו לבו", אם היו שואלים אותו: אתה לא יודע לעבוד, אם כן איך אתה מצטרף לבניית המשכן? היה עונה: ה' מבקש, אני הולך. לעשות למען הקב"ה!
הרמב"ן מסביר, שמתקיים בו "ויעבה לבו בדרכי ה'", כי מעולם הוא לא למד את המלאכות הללו, לא התאמן, אינו יודע בתחום בניית המשכן שום דבר, אבל אם הקב"ה אמר לעשות - "נשאו לבו". והיהודי זה אכן קיבל חכמה מאת ה' יתברך, והצליח להשכיל, לעשות ולהשתתף בבניית המשכן.

רבי שמחה קסלר זצ"ל, הרב של 'קרית ספר', היה איש גדול. היתה לו אמא זקנה והוא נהג לבקרה רבות.
פעם אחת ביקשה ממנו אמו שיתקן את התריס שנשבר. נטל ר' שמחה את כלי העבודה שהיו בבית, ניגש, התחיל פה והמשיך שם ותיקן את התריס.
אחר כך הגיע לבית אמו יהודי שמבין בתריסים והתעניין: "מי תיקן את התריס?"
ר' שמחה השיב: "אני".
השתומם בעל המלאכה: "אתה תיקנת את התריס?! איך יכול להיות, ממתי אתה יודע לתקן תריס כזה, הרי צריכים להיות לכך מומחה".
השיב לו ר' שמחה: "באמת אני לא יודע, אבל אמא ביקשה. היתה לי מצות כיבוד אם, ניגשתי ועשיתי. והצלחתי".

מה הלימוד שלנו מהדברים הללו?
פעמים רבות אדם חושב לעצמו: איך אני יכול, מה אני יכול, מי אני ומה אני?
לא, לא! "כל אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה" ואז מגיעה הסייעתא דשמיא - "נתן ה' חכמה בלבו".

(יחי ראובן)

נקודה למחשבה

רבי יעקב, בנו של ה'בן איש חי' כותב בספרו "ציצים ופרחים", שמהפסוק "וביום השביעי יהיה לכם קודש" נוכל ללמוד לקדש את יום השבת על ידי תענית דיבור, כפי שדרשו חז"ל על הפסוק: "ודבר דבר" - שלא יהיה דיבורך בשבת כדיבורך בחול. רמז לכך אנו מוצאים בפסוק זה, הוסיף ובאר רבי יעקב, שבו נאמר 'לכם קודש', 'לכם' בגימטריה תשעים, כמנין 'הפה', ומכאן שביום השביעי עלינו לדאוג שהפה ומוצאותיו יהיו 'קודש'.

בספר 'לב אליהו' מובא בשם **הרב שבדרון זצ"ל**, כי **רבי אליהו לופיאן זצ"ל** היה מדרבן את האנשים לעשות בשבת תענית דיבור, ונימוקו עמו:
מה עשה הקב"ה בכל ששת ימי המעשה, שממנו שבת בשבת?
הלא הוא ברא את עולמו על ידי אמירה.
נמצא, אפוא, שהשבייתה בשבת היתה שבייתה מדיבור, ולפיכך עלינו להלך בדרכיו ולגזור על עצמנו תענית דיבור בשבת.

(ומתקן האור)

נא לשמור על קדושת הגיליון. אסור לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה.

הצלחה ברו"ח: מש' רענן, מש' נדף. **זוג הגון בקרוב**: אורית יהודית, יעקב משה, יוסף - בני מרים דבורה פנינה **רפ"ש**: אסתר בת ברטה בונה. נעה רבקה בת שרה. הלל בן יעל אוסנת. יוסף צבי בן מיכל. תהילה בת יעל **לע"נ**: דניאל בן אסתר ז"ל. ששון בן מסעודה ז"ל. חלוה בת מרים ז"ל. סניורה בת מתוקה ז"ל. מתוקה בת סלחה ז"ל

ברכת שבת שלום!

עריכה: משפחת שמעיה

לע"נ אבינו הר"ר אילן סבב בן סניורה ז"ל

להקדשות ולתרומות 054-8403899

✳ אסור לקרוע בגד בשבת, אף אם אינו צריך לו.
 ✳ מי שנסתבכו בגדיו בקוצים או במסמר, מותר להוציאם בנחת, ויזהר למשוך לאט לאט כדי שלא יקרע קוצים בידיים. ואם בכל זאת נקרעו, אינו חייב, שהרי לא התכוון.
 ✳ מותר לקרוע בשבת אריזה על מנת להוציא דבר מאכל. חבילות מזון הסגורות ועטופות בנייר / שקית, שהדרך לזרוקן לאחר השימוש, מותר לקרוע אותן אפילו במקום ההדבקה, ובפרט שעושה כן דרך השחתה. ואם אפשר צריך להיזהר שלא לקרוע במקום אותיות.
 ✳ גביעים של מעדן המחוברים, מותר להפרידם בשבת.
 ✳ קריעת אריזה של מוצרים שאינם דברי מאכל, מותרת בשבת, אם כוונתו לצורך השבת, ובתנאי שדעתו להשליך את השקית ושלא משתמש בה.
 ✳ נמצאנו למדים, שפתיחת שרוול כוסות חד-פעמי וכיוצא במוותרת בשבת, אך יש להוציא את כל הכוסות מהאריזה, ולא להשתמש בשקית לאחסונם.
 ✳ מותר לקרוע בשבת תפירה או הדבקה שלא נעשו לקיימא, אפילו עבר זמן רב מעת הדבקתה. עם זאת, טוב ונכון לפתוח את המדבקה לפני שבת.
 ✳ לאור האמור נמצאנו למדים, שמותר לפתוח בשבת את הנייר העוטף את הפלסטר או את מדבקת הטיטול. והרצא לצאת מכל חשש, ראוי שיפתחם מערב שבת, או שיקרע בשבת שלא במקום ההדבקה.
 ✳ פרטי לבוש חדשים התפורים יחד, כגון: גרביים, לכתחילה יש להפרידם בערב שבת.
 ✳ ואם שכח יתירם דרך קלקול שלא בפני עם הארץ.
 ✳ תווית התלויה בבגד בחוט פלסטיק, מותר להסירה.
 ✳ חליפה או בגד חדש אשר הכיסים החיצוניים תפורים בשפתותיהם, אסור לפרוץ תפירה זו בשבת.
 ✳ ספר חדש שנתחברו דפיו בדבק, מותר להפרידם.
 ✳ אסור להפריד ניירות דפי דפדפת הדבוקים זה בזה.
 ✳ אסור לקרוע נייר טואלט לצורך קינוח. ובמקום הכרח גדול ובאין עצה אחרת, יש להתיר לחתוך בשינוי כגון ברגלו או במרפקו, ושלא במידה, וישתדל לקרוע דווקא שלא במקום הניקוב.
 (אור ההלכה ומלאכת שבת)

התורה כוללת הכל

הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי, הסטייפלר זצ"ל
 שלח פעם שליח לאמריקה אל **הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל**, אודות ענין ציבורי חשוב שהטריד מאד את מנוחת הסטייפלר.
 הוא ביקש מהשליח שיכנס אל **בעל ה"אגרות משה"** ויפרט את כל העניין, ויבקש בשמו שיפעל בדבר.
 נסע השליח אל רבי משה ואמר: "אני בא עכשיו מארץ ישראל מביתו של הסטייפלר שביקש ממני למסור כך וכך..." אחרי שגמר לספר את כל פרטי העניין, שלף השליח מכיסו את עיתון "המודיע" ששם היה מסופר כל העניין ואמר: "הנה הבאתי ביוזמתי את העיתון, כאן מסופר כל פרטי העניין..."
 אמר רבי משה: "כבר שמעתי מכך, אין צורך בזה..." התעקש השליח: "אבל יתכן שלא סיפרתי הכל..." השיב רבי משה: "מה ששמעתי גם מספיק לי".
 ואולם כשראה רבי משה שהלה מתעקש בכל זאת להראות לו את המסופר בעיתון, אמר לו רבי משה כדברים האלה:
 "ברוך ה', כבר שבעים שנה שאני לא מחזיק עיתון ביד! אם אני אחזיק ואקרא עיתון אני לא יכול לפסוק שאלות! אין לי את הזכות לפסוק שאלות!
 כשאני פוסק שאלות אני צריך להגיד לכל שואל מה התורה אומרת. וברגע שאני קורא עיתון, אני מושפע מהדברים ואז דעתי היא כבר לא דעת תורה..."

רבי דוד מישקובסקי ז"ל, סיפר סיפור שהיה עד לו:

רבי אליהו מישקובסקי זצ"ל, רבה של כפר חסידים, כעשר שנים לפני פטירתו היה חולה מסוכן מאד. היתה לו הסתבכות של זיהום בראשו רח"ל. הוא שכב מחוסר הכרה בבית החולים רמב"ם. הרופא מצדו התבטא: "גמרנו, אין מה לעשות, התייאשתי". היה זה, למי שזוכר, בימים שלפני יום כיפור הידוע, שבו **רבי אליהו לופיאן זצ"ל** פתח לפני נעילה את ארון הקודש בבית המדרש בהיכל הישיבה בכפר חסידים, והחל קורא בקול גדול: "רבונו של עולם, אנא, אנחנו צריכים את הרב'ה שלנו". בכה, ונקב בשמו של ראש הישיבה רבי אליהו מישקובסקי ושם אמו. בערב יום כיפור הגיע לבית החולים **רבי חיים גריינמן**, מהמקום יצר קשר עם פרופסור מסוים בהדסה, והרופא אמר כי אם הוא יחיה את הדרך מחיפה לירושלים, מבית החולים רמב"ם להדסה, יש סיכוי שאפשר להציל אותו. בהסכמה ובהחלטה התחילו מיד לעסוק בכך - להעביר אותו מרמב"ם להדסה. סיפר אחיו, ר' דוד מישקובסקי:

באמבולנס היו אתנו שני חובשים שיצאו לדרך, ישבנו באמבולנס אני ור' חיים גריינמן, והרב ששוכב כבר במיטה עם המכשירים בחוסר הכרה. באמצע הדרך מחיפה לירושלים, לפתע הבחינו כי רבי אליהו פותח את העיניים. זה היה ממש תחיית המתים. מבהיל נורא. הוא פתח את העיניים והסתכל: "מה הולך פה? היכן אני?" והנה הוא רואה שמולו יושב ר' חיים גריינמן. אז הוא אומר לו: "נו, ר' חיים, תגידו איזה חידוש בלימוד". ר' חיים היה מבוהל ומופתע, והסתפק איך להגיב. הרי כל תזוזה ודיבור זו סכנה, מחמת המאמץ. הוא עשה את עצמו כמי שלא שומע את הנאמר, כי התבלבל לגמרי מה הולך פה. רבי אליהו השוכב, שומע שלא עונים לו, ואז הוא חוזר ואומר שוב בקול חלוש: "אני מבקש מכם, ר' חיים, תגידו איזה חידוש". רציתי להגיד, אמר לי ר' חיים, אבל המילים נעתקו לי מהפה --- לא יכולתי לדבר, לא מילה ולא חצי מילה. חלפה חצי דקה והוא פתח את פיו שוב: "נו, אני רואה שלא רוצים להגיד, אם ככה - אני אגיד חידושי!" וככה במיטה באמבולנס, הגביה מעט את הראש, והתחיל להגיד חידוש - חידוש בלימוד. סברא לכאן סברא לכאן, חידוש. החובשים ישבו בקדמת האמבולנס ואמרו בחיוך - גמרנו, מה יש לנוסו... כאשר סיים לומר את החידוש - סגר שוב את עיניו בעלפון או באיבוד הכרה. ברוך ה' הגיעו לירושלים וברוך ה' גם הצילו אותו, ושב להכרתו ולבריאותו. אבל מה ראו פה? איך ברגע אחד שרק התאושש כל שהוא והתחיל לחזור לעצמו, מיד - תורה. זו המציאות של תלמיד חכם - כל כולו תורה. אין אצלו משהו אחר. אין.

הלוחות היו ממלאים את כל הארון עד אפס מקום; כך נבדק מי הוא תלמיד חכם - אם התורה ממלאת אותו בלי להשאיר מקום לשום דבר אחר מלבד תורה. (יחי ראובן)

"יאחזמו רעד"

סח **הגאון רבי צבי איזנשטאט זצ"ל** באדני מקרביו: הכרתי אדם מן הדור הקודם אשר ידיו היו רועדות תדיר. בהזדמנות מסוימת סיפר לי אותו אדם שזה כבר שלושים שנה שידיו רועדות, מפני מעשה שהיה: כידוע, במשך כל הדורות נהגו לטבול במעיינות, עד תקופתו של **בעל ה'כתב סופר'** רבה של פרשבורג (בנו של ה'חתם סופר'), שאז החלו בקהילות מסוימות לבנות להם מקוואות. הדבר עורר את קנאותם של רבים וטובים, אשר ראו בזה פרצה במנהג הדורות, ומחלוקת גדולה התעוררה בעניין. או אז קם ה'כתב סופר', וכתב אגרת לרבים להודיע כי מקווה שכזו כשרה היא ואף אבותיו סמכו על מקווה כזו. והמשיך בעל המעשה לספר: אני הייתי חסיד של **הגאון רבי חיים צאנזער זצ"ל**, ומכיון שראיתי בדבר פרצה גדולה, דיברתי דברים קשים על ה'כתב סופר', על שהתיר לבנות המקוואות. והנה פעם אחת, כאשר נכנסתי אל רבי חיים מצאנז, פנה אלי ואמר לי: "אם מדברים על הילדים של החתם סופר זצ"ל, צריך לרעוד!". ובאמרו כן, עשה רבי חיים מצאנז תנועות בידיו, כאילו הן רועדים. ולחרדתי, מיד התחילו ידי רועדות, וזה שלושים שנה ועדיין לא פסקו מלרעוד...

היה אדם שמכיר את ההמאות שלכן,
 שווה יותר לנאמץ מהרים שמכירים את החזקון שלכן.

נאמן את עצמך לראות
 את הטוב הכל מצא!

זכינו ותורת אמת נטע הקב"ה בתוכנו, תורה אשר הנה חכמה אלוהית, אשר אין כל דבר בעולם שידמה וישווה לה, אין מקום לרגשי נחיתות על כך שאיננו בקיאים בחכמות זרות, שהן נחלתן של אומות העולם.

בהקשר לכך סיפר **רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל** את הסיפור שלפנינו: התהלך לו יהודי בווינה ונהנה מן המראות הנפלאים שנגלו לעיניו, והנה מזדקר מול עיניו שלט גדול, ובו הכרזה כלשהי.

התמלא היהודי סקרנות, וחפץ להבין את פשר הכתוב, אולם מאחר שלא ידע את שפת המדינה - לא הצליח לפענח את השלט.

לפתע הבחין באחד מתושבי העיר, בנקאי עשיר ומפרסם. הוא מיהר לגשת אליו וביקש שיקרא לפניו את השלט.

"מה?" בז העשיר לבורותו, "הנך מסתובב בווינה מבלי לדעת את שפת המדינה? איך יתכן הדבר?"

נענה אותו יהודי ואמר לו: "הרשה לי, במטותא ממך, לשאול אותך כמה שאלות, ולאחר מכן אשיב לך על תמיהתך".

הניד העשיר בראשו, והתיר היהודי שאל: "האם את הבגדים שהנך לובש תפרת בעצמך?"

"לא, אינני יודע לתפור כלל וכלל..."

"אם כן, כיצד הנך לובש בגדים?"

"מה הבעיה? אני הולך לחייט, והוא תופר לי"

"ואין התפירה כרוכה בתשלום?"

"בוודאי שהיא עולה"

"האם לא זול יותר לתפור לבד?"

"זול יותר, אבל כבר אמרתי שאינני יודע"

"אולי כדאי שתלמד לתפור?"

"הוי", צחק העשיר, "הלא אני בנקאי גדול, מה שאני מצליח להרוויח בשעה אחת, החייט איננו מרוויח בשנה שלמה. משתלם לי יותר לעסוק במקצועי, ואת הבגדים להזמין אצל החייט תמורת תשלום".

השתתק היהודי לרגע אחד, ואחר המשיך להקשות:

"וכי יודע אתה לבשל ולאפות?"

"לא"

"מה אתה אוכל, אם כך?"

"מה זאת אומרת? אני הולך לחנות, וקונה שם את כל הדרוש למחייתי". "זוהי הוצאה נכבדת, כמדומני, זול יותר להכין בבית".

"ודאי שתוצרת בית זולה יותר - אבל כפי שכבר אמרתי, אני הנני בנקאי, ובכל שעה של עבודה אני מרוויח הרבה מאד כסף, כך שמשתלם לי להמשיך לקנות תוצרת מוכנה בחנות".

"כעת", אמר התייר, "אשיב לך על השאלה ששאלת אותי: דע לך, שעוסק אני בחיי בדבר החשוב ביותר בעולם. חשוב אף יותר ממקצוע הבנקאות היוקרתי... עוסק אני יומם ולילה בלימוד התורה הקדושה, אשר היא 'חכמתם ובינתך לעיני העמים'".

"ואם תשאל, איך אני מסתדר בהתנהלות היומיומית שלי? אענה לך, שכשם שאתה אינך בוש להיעזר באחרים, גם אם הדבר כרוך בתשלום, כך אני נעזר באנשים אחרים, גם אם הדבר כרוך בתשלום.

ואם תוסיף להקשות, כיצד אסתדר ומה אעשה אם אקלע פעם לזוינה, ולא אדע לקרוא, אמר לך שתמיד יעבור במקום איזשהו בנקאי מקומי, שיתנדב להקריא לפני את הכתוב..."

(ומתוך האור)

"הכל באבק לשון הרע"

בהיות **הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל** בן שבע, חלה וקדח מחום. ליד מיטתו רכן הרופא שבא לראות את שלומו. הילד בן השבע צייתן למופת. נשמע לכל הוראותיו של הרופא, מבלי להוציא אנחה מפיו.

עד שהגיע הרופא לפיו של הילד, וביקש ממנו להראות לו את לשונו אם נקיה היא.

הילד נאנח אנחה ואמר:

"מי הוא זה שיכול להתפאר שלשונו נקיה היא, הרי חז"ל אמרו 'רוב בגזל ומיעוט בעריות, והכל באבק לשון הרע...'".

(יחיד סוילה)

מעיל או שניים

אדם אחד היה חולה ושכב על ערש דווי, לא עליו.

בניו, במקום שידאגו למחסורו וינסו למצוא מזון למחלתו או לכל הפחות להקל על סבלו, באו אליו בזה אחר זה וכל אחד נסה להחתימו על כך שכל רכושו יעבור אליו...

בסוף, כשנפטרה האב לבית עולמו, התברר שלכולם, לכל הבנים, יש פתקים חתומים, שלכל אחד מגיע הכל...

באו אל **רבי מויז'ניץ בעל 'האמרי חיים' זצ"ל** ושאלוהו מה לעשות. אמר האדמו"ר "תבואו אלי בסעודה שלישית בשבת קודש ואז אענה לכם תשובה על שאלתכם".

התפלאו, שהרי בסעודה שלישית נמצאים המוני אנשים, ואיך ידבר אתם בפרטיות ויענה על שאלתם? אבל עם האדמו"ר לא מתווכחים, והם באו.

אותה שבת קראו בתורה את פרשת יתרו, והאדמו"ר שאל, מדוע נאמר "כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך". הרי ד' הוא זה שיאריך את הימים, ואם כן היה צריך לומר 'למען יאריך' ולא 'יאריך'?

אלא, אמר האדמו"ר, כאן מדברת התורה אל אדם שאביו חולה, ובמקום לטפל בו, הוא החתים את אביו על פתקים בקשר לירושה. אומרת לו התורה: תדע לך, אם תכבד את אביך, יראו בניך וגם הם יטפלו בך יפה לעת זקנתך, ויאריך ימך; אבל אם תחתיים את אביך על פתקים - גם בניך ינהגו בך באותו אופן ולא ידאגו להאריך ימך...

מספר רבנו יוסף חיים זצ"ל, ה'בן איש חי' זצ"ל:

פעם היה אדם עשיר שאביו הזקן, שחי עמו בבית, גרם לו לאי נוחות עקב זכרונו שבגד בו. החליט הבן להרחיק את האב הזקן מהבית.

יום אחד פגש הנכד את הסבא ברחוב. שאל אותו "סבא'לה, מדוע אינך בא יותר לביתנו?"

ענה הסבא "אבא שלך הרחיק אותי מהבית, והוא אינו מרשה לי להיכנס אליכם עוד".

"האם אני יכול לעזור במשהו?" שאל הנכד,

"קר לי מאד בחורף הזה", השיב הסב, "הייתי שמח לקבל מעיל חם". משהגיע הנכד לביתו מיהר לאביו ואמר לו שפגש בסבא שזקוק למעיל חם.

התרגז האבא ואמר שאינו רוצה לשמוע יותר מהסבא, אך הבן לא הרפה, עד שנתרצה לו אביו והתיר לו לעלות למחסן ולקחת מעיל עבור הסבא.

לאחר שהתעכב הבן, הגיע האב לבדוק מדוע לוקח לו זמן רב מדי להביא מעיל. הסביר הבן שלגזור מעיל לשניים ולתפור אותם שנית לוקח זמן רב.

"ומדוע זקוק אתה לתפור שני מעילים?" תמה האב.

ענה הבן: "הבנתי איך צריך להתנהג עם אבא, ולכן הכנתי מבעוד מועד מעיל גם עבורך, כשתגיע אתה לגיל זקנה ושיבה..."

בהלוייתו של **רבי יששכר מאיר זצ"ל** סיפר אחד המספידים:

בשל מצב בריאותו, הורה הרופא לר' יששכר 'לעשות הליכה' בכל בוקר. אחד התלמידים היה מלווה אותו בהליכו זו.

באחת הפעמים, הבחין לפתע התלמיד, שהרב איננו לצדו - הרב נותר עומד במרחק מה מאחור. שב התלמיד על עקבותיו, וראה שרבי יששכר מאיר עומד ומביט בריכוז ב...קוצים.

לפליאתו של התלמיד, שאל אותו רבו: "מה אתה רואה?"

התלמיד הבין שהרב איננו מצפה לאיזשהו הסבר בוטני, ולכן שתק. אמר לו הרב: "יש כאן קוצים, שים לב לכך שהקוץ היבש הוא חום, והקוץ הצעיר - ירוק, עם פרח סגול למעלה, ממש יפה. אני לומד מכאן, שבן אדם שאינו עובד על מידותיו - כשהוא צעיר, הוא יודע איך לכסות ולהסיר את הקוצניות שלו, הוא יודע 'לשווק' את עצמו. אבל כשיזדקן - אז, כל ה'קוצים' יצאו החוצה ויהיו נגלים לעין כלא!

בעת הזו הוא ממש יבש, יש בו רק קוצים!"

התורה הקדושה מלמדת אותנו איך לעדן את עצמו, לתקן מידותינו ולהיות בעלי מעלה.

לדון לכף זכות

אמר הגה"צ **רבי ישראל סלנט זצ"ל**:

"כשהתחלתי ללמוד מוסר רגזתי על העולם ולא על עצמי;

בהמשך, רגזתי גם על עצמי;

ולבסוף, רגזתי רק על עצמי, ואילו את העולם דנתי לכף זכות".

(מור המוסר)

הפתגם השנון

אֵלֶּיךָ לֹא תָמִיד מִיָּד הַשָּׂאֵלָה. לְפָנֶיךָ זֶה פֶּשֶׁט הַקּוֹל הַקָּטָן

הַסּוֹף הַיּוֹם שֶׁאֵלֶּיךָ "אֵלֶּיךָ שֶׁלֹא מֵחֵר".

ירמיהו זייציק נולד במושב מפא"י ניקי דרומי קטן, שהתנהל כוואקום רחני, שאפילו בית כנסת לא נוסד בו. השוורים געו, הציפורים צייצו, אבל תורה לא ניתנה שם מעולם. פדחותיהם של הילדים הקטנים שנולדו במושב הדרומי, דוגמת ירמיהו שלנו - אשר מפאת ממדי גופו הזעיר כונה בפי כל צ'ופצ'יק - אפילו לא שאלו עצמם "מי ברא כל אלה?".

הוריו של צ'ופצ'יק, זאב וולף וברוניה, נולדו בארץ, דור שני או שלישי למשכילי אחת העליות, שהותירו באירופה אמונה ויראת שמים, כדי לסגוד בארץ לדת העבודה. נ, אז אם הוריו של ירמיהו זייציק לא ידעו מאין באו, ולאן הם הולכים, מה לנו להלין על הנער עצמו.

צ'ופצ'יק עצמו היה בן הזקונים של הזייציקים, כלומר הרביעי והאחרון. הרבה תקוות לא תלו בו הוריו, שכן בנם הצנום והגמלוני, לא היה מן המבריקים בלשון המעטה, בעוד שאחיו הבוגרים יותר היו זריזי שכל, בריאי גוף ומצליחנים. בבית הספר האזורי ידעו כולם, ששלושת הזייציקים הם כוכבים זוהרים, והקטנצ'יק כוכב כבוי. קורה.

האמת ניתנת להיאמר שהם די חיבבו את אחיהם הקטן. אם כי פה ושם היו מלגלים על הישגיו הדלים בלימודים, ועל יכולותיו הספורטיביות העלובות. "יש לנו פנצ'ר בגלגל הרביעי", הם נהגו להתבדח על חשבון אחיהם, שכן ככל שהשנים דהרו על אוטוסטרדת הזמן הם הפכו לחיילים איכותיים, לקצינים קרביים מצטיינים, ואחר כך למדו באקדמיות.

שרגא הבכור ואוריאל השני, התברגו להם כמרצים וחוקרים באחת האוניברסיטאות, השלישי נעמן, פתח קריירה עסקית חובקת עולם.

וולף וברוניה היו גאים מאד בשלישייה, והרבה פחות גאים בצ'ופצ'יק שהתגייס לצבא עם קריירה לא רעה בכלל, כנהג משאית של חיל התובלה. לזכותו של הזייציקים ייאמר, שלמרות שהם פרוחו מן הקן, הם שמרו על קשר קבוע ומכובד עם הוריהם. פקדו את מעונם במושב עם צאצאיהם, עשו להם הרבה נחת וגם ולא התעלמו מאחיהם הקטן שדידה וצלע וזחל מחברת הובלות, לחברת נסיעות, ובקושי הצליח לארגן לעצמו משכורת.

צ'ופצ'יק עצמו מאד העריך, ואפילו העריך את שלושת אחיו המוצלחים, ומפעם לפעם, כשהוא רכוב על משאיתו, ערך אצלם ביקורים זריזים באוניברסיטה או במשרדיהם.

בשיחותיו עם חבריו נהגו המשאיות, נהגו להתפאר בשלושת אחיו העשירים. "האחים שלי הם כוכבים אחד אחד, כל מה שעשו הצליחו. אני, נעבעך, תמיד כינו אותי פנצ'ר בגלגל הרביעי. מה הכוונה? הכוונה היא שמשאית המשפחה שלנו נוסעת יפה מאד, אבל קרעצק, הפנצ'ר קצת מעכב את התאוצה. לא נורא".

בחגים, בחול המועד, בחצר הבית אל מול המדשאה הגדולה היה נערך מפגש משפחתי חביב. צ'ופצ'יק, צריך לאזכר, עדיין היה רווק. קשה כנראה למצוא שידוך לנהג משאית, כזה גמלוני ולא בדיוק מבריק.

בגיל 28 נשא ירמיהו זייציק המכונה צ'ופצ'יק בחורה בת גילו, שמשום מה הייתה גדושה באמונה ויראת שמים. גילה זייציק עבדה כתופרת במפעל נידח באזור התעשייה בראשון לציון, אך נשמתה הייתה גדושה באהבת ד', כמעט כמו מנוח, אך לטיבותא, צעד צ'ופצ'יק אחרי אשתו, וליבו פרח מאושר ומשמחה כשגילה את הקב"ה המסתתר מאחורי נפלאות הבריאה.

כיפה שחורה. ציציות ושתי פאות. גילה דאגה לנטרל לחלוטין את הכינוי צ'ופצ'יק מהז'רגון הסביבתי, ודחפה את בעלה לכולל הערב השכונתי, ושם התרחש הבלתי יאומן. זייצ'יק ג'וניור כנראה קילף את קליפות האטימות שמעל מוחו המפא"ניקי והתחיל להבריק. הו, הו, אוזניו היו כרויות וקלטו הכל. הוא היקשה על מגיד השיעור, וידע לנוע מסוגיה לסוגיה, ולהשוות בין מהלך למהלך, במיומנות של נהג משאית המתממן עצמו בסמטאות שכונת גאולה. אחיו התפלצו. "השתגעתי! נפלת על הראש? ידענו שזה מה שתעשה לך אשתך! מזל שההורים כבר נפטרו, הם היו יושבים עליך שבעה", רטנו וקיסרו. למען הקיצור הנאות נגלה, שמכאן ואילך הם פשוט ניתקו עמו קשר. לא הזמינו אותו לשמחות, לא ענו לצלצולים, ואפילו ביוצייטיים הם הגיעו בנפרד, ולא תאמו עם אחיהם את הגעתם לבית העלמין. "תמיד אמרנו שהוא פנצ'ר, הפנצ'ר של הגלגל הרביעי", גיחכו בינם לבין עצמם.

במידה רבה ירמיהו אפילו שמח מהניתוק הזה. למה לו כאב הראש של המפגשים עם משפחות רחוקות מאמונה שלא מונחות בהלכות צניעות וכו' וכו'. עשרים וחמש שנים חלפו להן על פני הגלובוס.

ירמיהו זייצ'יק עדיין נהג משאית, אבל עם ראש חזק על הכתפיים, סיים פעמיים ש"ס, חלק מן המסכתות אף למד בעיון. בחדר השתייה של הנהגים, כבר לא התפאר בשלושת אחיו המצליחים, במה יש להתפאר?

נולדו לזייצ'יקים שישה ילדים, ואף השיאו שניים, ונכדים בדרך. אבל הקשר המשפחתי נותק לחלוטין משני הצדדים.

גילה זייצ'יק ניסתה בשנים הראשונות לדובב ולהתקרב לגיסותיה, אך נענתה בהפניית גב. "אין לנו עסק עם דוסיים" כך הם שידרו לה. כואב לחשוף זאת, אבל צאצאיו לא ידעו ולא הכירו את בני דודיהם כלל וכלל. המשפחה פשוט נדעצה לשני חלקים, ואף אחד לא התלונן. התרגלו.

הייתה זו שעת בוקר קיצי נעים למדי, על כביש החוף. ירמיהו על ההגה, חזר מנמל חיפה עמוס בכימיקלים ופניו דרומה לאשקלון. הספידומטר אותה 80 קמ"ש. עוד חצי ק"מ הצומת המרומוזר של כפר שמריהו, והוא לחץ על הברקס להאט מעט.

לפתע, המשאית נרעדה, ונטרקה על האספלט, ירמיהו נכנס לחרדה, ההגה היה קשה ולא ניתן להזזה. "מה קורה כאן?" הוא נבהל.

והנה לנגד עיניו מחזה מבהיל, הגלגל הימני של המשאית ניתק ממנה, ופתח בדהרה סוליסטית של גילגול מואץ, במהירות של 70 קמ"ש על הכביש. על המדרכה תלמידים צעירים אימהות עם עגלות, חיללים, ומכוניות בצומת. והגלגל דוהר, דוהר, עף, 120 קילוגרם של עוצמה אימתנית, דורסנית, שאם היא פוגעת - ד' ירחם - בבשר ודם, זה מסתיים באסון.

עיניו של מיוזענו הנהג, פעורות לרווחה. המשאית הטלטלה ונעצרה על גחונה. עמוק מן הקרביים, מן הלב והכליות והריאות, הובלחה זעקה פולחת שחקים: "אבא, שבשמים, אנא שהגלגל יעצור, שלא יקרה אסון, שלא יפגע אף אדם, שהגלגל יעצור ללא נפגעים אנא, ברחמיך..." הוא זועק ובוכה, זועק ובוכה, והגלגל מסתער לעבר הצומת, מתנדנד ימינה ושמאלה, אנשים עוברים במעבר החציה... לא שמים לב לפורענות הדוהרת.

"סליחה! אבי שבשמים סליחה!" בכה ירמיהו, "אני חוזר בתשובה שלמה, רק שלא יקרה אסון!".

הפלא ופלא, אחרי שהאנשים עברו את מעבר החציה, הרמזור הפך ירוק והמכוניות נעו לאיטן, הגלגל החצוף נתקע - בעדיניות רבה - בפגוש האחורי של טנדר, שהחל לנוע באיטיות, התנדנד באיטיות ונפל על האספלט, ליד המדרכה.

אירוע מפחיד, אך ללא נפגעים.

ניידת משטרה שעמדה בסמוך, עצרה את התנועה, עד לפינוי הגלגל ודחיקת המשאית הרוחנת, לצדי הכביש על ידי מנוף.

הגב' זייציק היתה נסערת. "התרחש לנו נס. אין ספק, גם אתה עלול היית להיפגע... בוא נעשה חשבון נפש".

במשך שעה ארוכה הם שתקו וחיפשו מה חטאו, מה העוון, מה פשעו.

"את שומעת רעייתי", לחש ירמיהו "האחים שלי תמיד כינו אותי הפנצ'ר של הגלגל הרביעי... כלומר אני הלא יוצלח לשיטתם. והנה, לפני שנים רבות כשחזרנו בתשובה, הם ניתקו מגע, גם אני שמחתי מכך שהם נעלמו מן הנוף. אך לבי אומר לי, שכנראה אין נחת לבורא עולם מכך שארבעת הגלגלים לא עובדים בהרמוניה. סוף סוף משאית עם גלגל חסר איננה משאית. אז הוא כנראה ניתק לנו גלגל אחד. כדי שאותו גלגל יעשה חשבון נפש, שיחזור ויאחד את המשפחה. לדאבוני, אני הגלגל המנותק, המפונצ'ר. מה אתם אומרת?". הדברים היו ברורים ונהירים.

ירמיהו ביקש יום חופשי מחברת המשאיות, עלה על מכוניתו הקטנה ובמשך יום שלם ערך ביקורים אצל אחיו ואחייניו, והעניק לכל אחיו מהם סידור ותהלים. הזמן ריפא את המתח המיותר ההוא, ותתפלאו, ערב אחד התיישבו ארבעת האחים בסלון דירתו של זייצ'יק, והאזינו מופתעים והמומים מדברי החכמה והתורה שקלחו מפיו. הם לא האמינו למשמע אוזניהם. הזה צ'ופצ'יק? כשהם יצאו החוצה לרחוב, הם הנהנו זה לזה בראשיהם "לא יאומן, הפנצ'ר תוקן בגלגל הרביעי, תוקן לחלוטין".

"מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה"

כל מצוה יוצרת זכות שעומדת לאדם, זכות היוצרת חומה בינו לבין קשרו או פורענות הסוללת דרכו אליו, חלילה, ומונעת מהם להגיע עדיין. לכן כדאי לו לאדם להזדרז להוסיף עוד ועוד זכויות, ולהעמיד לו עוד ועוד מליצי יושר ומחיצות מפני רעה העלולה חלילה לקדם את פניו.

פרשת שקלים קודמת לעולם לחודש אדר, ובאה לרמוז לנו, שזכות מחצית השקל וזכות הצדקה שנותנים ישראל, היא שעמדה להם מפני גזירתו של הצורר הרשע - המן האגגי - ששקל עשרת אלפים כיכר כסף כדי להשמידם.

זכות הכסף שהקדימו ונתנו בתחילת אדר, עמדה להם מול הכסף ששקל באדר המן להיפרע מהם.

לעולם יקדים אדם ויזרז לתפוס מצוה, ולהקדים לעצמו רפואה למכה.

ח"ח קנייני התורה

"רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות"

העצה היחידה למחוק הכתמים והפגמים שבנשמה כאילו לא היו, אומר הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל היא: לעסוק בתורה לשמה. וכמו שאמרו חז"ל "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות". "לזכות" מלשון "זך", דהיינו שיהיו זכים ונקיים מכל פגם ולכלוך חטא.